

Kwestia czasu

Materiał zawiera wiersz Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej *Czas, krawiec kulawy*, 6 ilustracji, 1 ciekawostkę, 11 ćwiczeń, w tym 3 interaktywne, 5 poleceń, w tym 1 interaktywne.

Bibliografia:

- Źródło: Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, *Czas, krawiec kulawy*, [w:] tejże, *Wybór poezji*, Wrocław–Warszawa–Kraków, s. 6–7.

Kwestia czasu

Muzeum Orsay [czyt. orse] w Paryżu

Źródło: a. nn., domena publiczna.

Mówi się, że od wszystkiego można uciec, ale nie od czasu. Czy potrafisz sobie wyobrazić swoje życie poza nim? Czy można sobie wyobrazić czas? Czy o tym, że istnieje, dowiadujemy się dopiero wtedy, gdy patrzymy na zegarek? Czas można liczyć również według zmian pór roku. Także dni, które upływają, liczone od świtu do zmierzchu, są świadectwem upływu czasu. Z dnia na dzień niepostrzeżenie każdy z ludzi się starzeje. Przybywa nam lat i ubywa życia, które kiedyś się skończy. Dzieci nie mogą się jednak doczekać, kiedy będą starsze, dorosłe. Upływ czasu widać dopiero na naszych fotografiach z poprzednich lat. Czy czas płynie zawsze tak samo? Gdy czekasz w kuchni, aż w czajniku zagotuje się woda, wydaje ci się, że trwa to długo. Spróbuj jednak wyjść do pokoju i zacząć czytać książkę. Woda raptem się wygotuje, a czajnik przypali. Gdy nie udaje ci się usnąć, czas się wtedy dłuży. Podobnie, gdy czekasz na jakiś szczególny dzień tygodnia albo miesiąca czy roku, np. dzień jego zakończenia. Z kolei czas radości, zabawy lub intensywnej nauki płynie równie szybko. Gdy przychodzą święta, jest to czas wyjątkowy, czas, kiedy należy zmienić swoje codzienne zachowanie, przeżyć go w sposób szczególny, zgodny z obyczajem i wraz z innymi. Podobnie podczas świeckich uroczystości, np. szkolnych. Zdarza się i tak, że czas chciałoby się zatrzymać, a nawet cofnąć.

Polecenie 1

Wyjaśnij znaczenie podanych związków frazeologicznych ze słowem 'czas'. Ułóż zdanie z każdym z nich. Skorzystaj ze słownika frazeologicznego.

coś jest kwestią czasu

nadszarpnięty przez ząb czasu

zabijać czas

kawał czasu

ciężkie czasy

czas nie stoi w miejscu

Ćwiczenie 1

Podane poniżej wyrazy dopasuj w odpowiednie miejsca tak, aby utworzyły przysłowia.

Szkoda .

Czas .

w drogę, .

to .

czasu .

rany Szczęśliwi i nie pieniądze czasu liczą Czas Komu leczy

czas temu atłasu

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Polecenie 2

Sprawdź w dostępnych źródłach i wyjaśnij znaczenie powiedzenia 'Szkoda czasu i atłasu'.

Polecenie 3

Przygotuj skrawki różnych materiałów. Przyjrzyj się ich fakturze, kolorom, [gramaturze](#). Opisz skrawek materiału, który spodobał ci się najbardziej. Użyj w swoim opisie epitetów, porównań, przenośni.

Przeczytaj wiersz Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej pt. *Czas, krawiec kulawy* i wykonaj polecenia.

((Maria Pawlikowska-Jasnorzewska

Czas, krawiec kulawy

Czas, jak to Czas, krawiec kulawy,
z chińskim wąsem, [suchotnik](#) żwawy,
coraz to inne skrawki przed oczy mi kładzie,
spoczywające w ponurej szufladzie.
Czarne, bure, zielone i wesołe w kratki,
to zgrzebne szare [płótno](#), to znów [atłas](#) gładki.
Raz – coś błysło jak złotem,
zamigotało zielonym klejnotem,
zatęczyło na zgięciu,
zachręściło w dotknięciu...

Więc krzyknęłam: 'Ach! z tego, z tego chcę mieć suknię!'
Lecz Czas, jak to Czas, zły krawiec, tak pod wąsem fuknie:
'To sprzedane do nieba – cała sztuka –
szczęśliwy, kto ten skrawek widział – niech większego szczęścia nie
szuka'.
– To rzekłszy, schował prędko próbkę do szuflady,
a mnie pokazał sukno barwy – czekolady. – –

Źródło: Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, *Czas, krawiec kulawy*, [w:] tejże, *Wybór poezji*, Wrocław–Warszawa–Kraków, s. 6–7.

Ćwiczenie 2

Określ podmiot liryczny i bohatera lirycznego wiersza. Swoją odpowiedź poprzyj cytatami z utworu.

Ćwiczenie 3

Opisz wygląd Czasu z wiersza Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej. Ustal, czym on się zajmuje.

Ćwiczenie 4

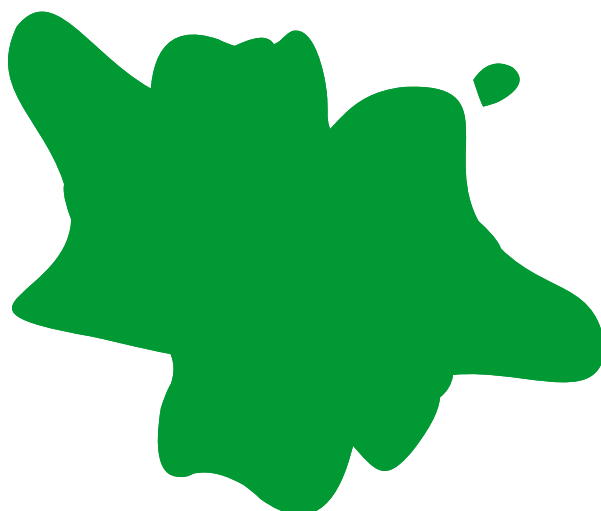
Znajdź w tekście, a następnie wypisz epitety określające krawca i tkaniny. Określ ich funkcję.

Ciekawostka

Barwy miały i mają w rozmaitych kulturach różne (czasem przeciwstawne) znaczenia.

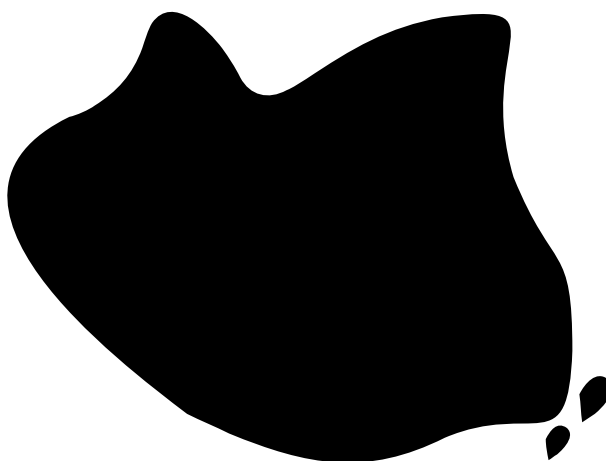
Zielony

Zieleń to symbol przyrody, życia, młodości, nadziei, obfitości.

Czarny

Czarna barwa jest symbolem m.in. zła, śmierci, żałoby, tragedii, smutku.

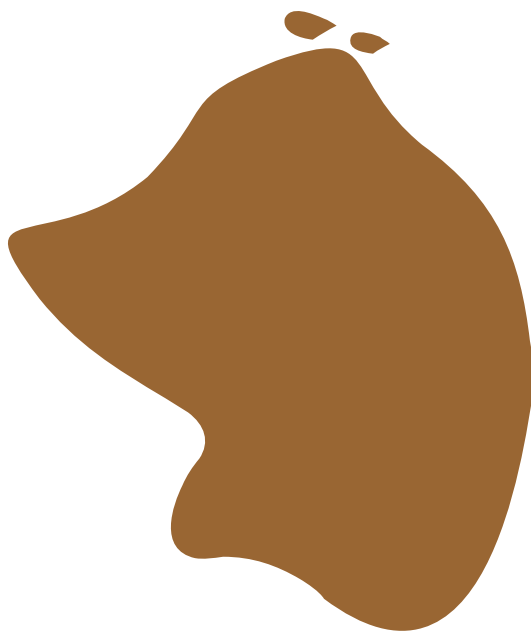
Złoty

Złoto jest symbolem boskości, nieśmiertelności, doskonałości, bogactwa, majestatu.

Brązowy

Brąz symbolizuje ziemię, jesień, spokój, prostotę.

Szary

Kolor szary symbolizuje starość, nudę, pokutę, jednolitą, przeciętność.

Opracowanie na podstawie: W. Kopaliński *Słownik symboli*

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 5

Wyjaśnij, dlaczego Czas nie spełnił prośby kobiety.

Ćwiczenie 6

Wyjaśnij przenośne znaczenie wiersza Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej. Określ, co symbolizują: krawiec, klientka, skrawki materiałów. Przyporządkuj wyrazy do odpowiedniej grupy.

krawiec

radość

życie

los

chwile

czas

przyszłość

Bóg

zdarzenia

cierpienie

człowiek

marzenia

klientka

skrawki materiałów

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 7

Określ, który materiał spodobał się klientce zakładu krawieckiego najbardziej i z czego chciała mieć suknię.

Ćwiczenie 8

Podaj, dla kogo była przeznaczona ta niezwykła tkanina.

Ćwiczenie 9

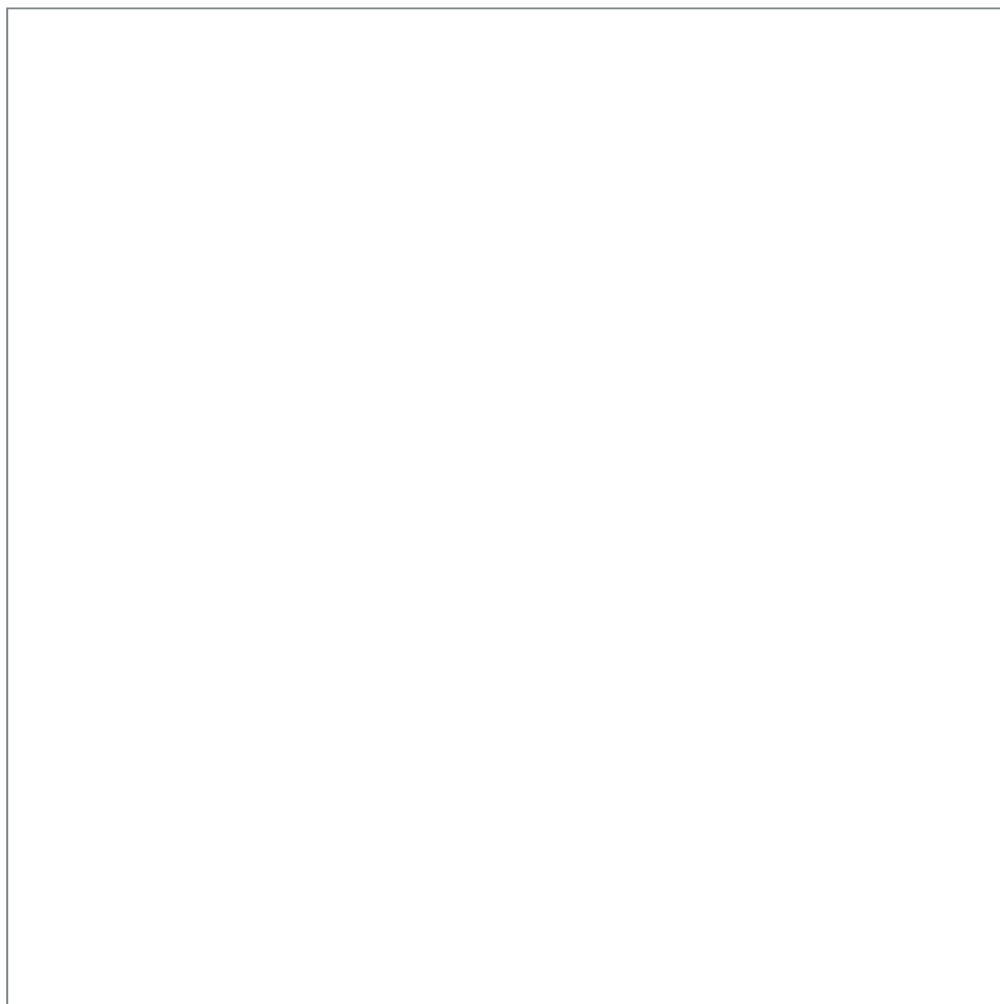
Wyjaśnij, jak rozumiesz zwrot: *zatęczyło na zgięciu*.

Ćwiczenie 10

Określ, czego symbolem jest *zgrzebne szare płótno*, a czego *atłas gładki*.

Polecenie 4

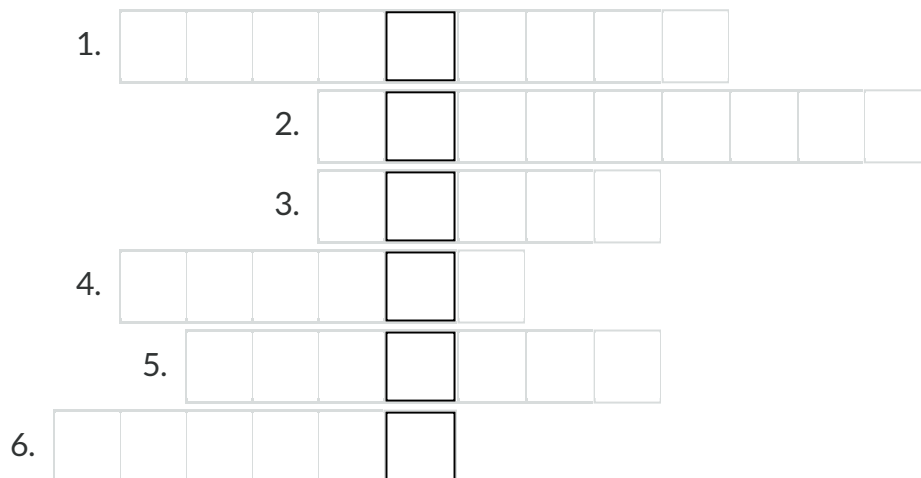
Zaprojektuj ubranie dla siebie. W przypadku dziewczynki niech to będzie wymarzona suknia, a chłopca koszula. Dopisz do ilustracji nazwy tkanin, z jakich powinny być wykonane.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 11

Rozwiąż krzyżówkę i odczytaj jej hasło.

1. Określenie z wiersza Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej na coś, co zamigotało wieloma kolorami.
2. Inaczej zgrzytać lub chrobotać.
3. Energiczny.
4. O jakim ubraniu marzyła klientka zakładu krawieckiego w wierszu Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej?
5. Kolor będący symbolem przyrody.
6. Dawniej nazywano tak jakąś część tkaniny, która była sprzedawana jako całość.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Polecenie 5

Napisz kartkę z pamiętnika, którą zakończysz słowami [Koholeta](#) – 'Wszystko ma swój czas'.